

กลุ่มชนมกรกแบบพื้นที่ลุ่ม “โคก หนอง นา โมเดล”

โคก สร้างโคกบนพื้นที่ของตนเอง โดยนำดินที่ได้จากการขุดหนอง นำมาถมเป็นโคกเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ รวมทั้งปลูกต้นไม้ตามแนวทางศาสตร์พระราช คือ ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง เพื่อพอกิน เพื่อใช้สอยในครัวเรือนหรือพอใช้ และเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยหรือพออยู่ จากนั้นประโยชน์อย่างที่ 4 คือ ช่วยสร้างสมดุลระบบนิเวศ เพราะใบไม้ที่ร่วงหล่นจะช่วยปกคลุมหน้าดิน ในขณะที่รากจำนวนมากช่วยดูดซับน้ำฝน เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใต้โคกเป็นน้ำใต้ดิน เพิ่มความชุ่มชื้น

หนอง ขุดหนองรูปร่างคอกโค้งอิสระ ไม่เป็นสี่เหลี่ยม เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ยามหน้าแล้งหรือจำเป็น และสามารถใช้เป็นที่รองรับน้ำยามน้ำท่วมหลาก และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลา

นา ยกหัวคันนาให้กว้างและสูงอย่างน้อย 1 เมตร ธรรมชาติของข้าวจะทะลิ่งน้ำ ไม่จมน้ำตาย เพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำไว้ในนา ขุดร่องใกล้หัวคันนา เป็นที่อยู่ของปลา ปู บึงหัวคันนาให้มีความกว้างมากพอที่จะปลูกต้นไม้ พืชผัก ให้มีรากยึดเหนี่ยวคันนา และเพิ่มพื้นที่ทำกิน

คลองไส้ไก่ ช่วยระบายน้ำรอบพื้นที่ โดยขุดให้มีลักษณะคดเคี้ยว เพื่อให้น้ำไหลได้ทั่วถึงตลอดทั้งพื้นที่ เพื่อใช้ทำการเกษตรและช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับผืนดินและต้นไม้โดยรอบ

ฝายชะลอน้ำ ช่วยชะลอและกักเก็บน้ำจากต้นน้ำไว้ในพื้นที่ เพื่อไม่ให้น้ำหลากลงมาสร้างความเสียหายกับพื้นที่ลุ่มด้านล่าง และช่วยกักตะกอนดินไม่ให้ลงมาสะสมในหนอง คลอง บึง หรือเขื่อน นอกจากนี้ สำหรับพื้นที่กลางน้ำ ฝายชะลอน้ำยังช่วยยกระดับน้ำเพื่อเก็บไว้ในพื้นที่อีกด้วย

ด้วยรูปแบบ โคก หนอง นา โมเดล นี้ หากมีเกษตรกรมีพื้นที่รายละเอียด 10 ไร่ คิดเป็น 1 กลุ่มชนมกรก จะสามารถเก็บกักน้ำได้ปีละประมาณ 40,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี โดยเป็นน้ำบนดินประมาณ 20,000 ลูกบาศก์เมตร และเมื่อมีป่าชุ่มชื้น จะสามารถเก็บกักน้ำใต้ดินได้เพิ่มขึ้นอีก ถ้าทุกคนในกลุ่มน้ำป่าสัก หรืออย่างน้อย 100,000 ราย ร่วมมือร่วมใจกันสร้าง 100,000 กลุ่มชนมกรก จะสามารถเก็บกักน้ำได้กว่า 4,000 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี คิดเป็นมากกว่า 4 เท่าของความจุเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จะสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ และที่สำคัญคือมีน้ำเก็บไว้ใช้ยามหน้าแล้ง สามารถปลูกพืชพันธุ์ได้ตลอดปี มีพอกิน พออยู่ พอใช้ เกิดทั้ง ประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน ในเวลาเดียวกัน

